

охоплює поняття «клінічне мислення». Для цього необхідно пройти той шлях від простого до складного, від споглядання до розуміння, який пройшло людство в мистецтві лікування. Процес це тривалий, послідовний, і закономірно, що здобуття вищої медичної освіти в усьому світі є найбільш тривалою і копіткою сумлінною працею.

Список використаної літератури

1. Акопов В. И. Право в медицине / В. И. Акопов, Е. Н. Маслов. – М. : Книга-сервис, 2002. – 352 с.
2. Искусство врачевания: механизм передачи на практике: беседа с Булатовым С. А. [Информационный ресурс] // МедФармВестник Поволжья 34 (12.10.11). – Доступно: <http://mfvt.ru/iskusstvo-vrachevaniya-mexanizmu-peredachi-na-praktike/>.
3. Лаун Бернад. Утерянное искусство врачевания / Лаун Бернад. – М. : Крон-пресс, 1998. – 367 с.
4. Шушляпин О. И. Личность врача как главный фактор в клинической медицине и ораторское искусство клинициста-лектора в обучающем процессе медвуза / О. И. Шушляпин // Новости медицины и фармации. – 2012. – № 13-14. – С. 423-424.

ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Трибрат Т.А., Шуть С.В., Борисова З.О., Гончарова О.О.

Українська медична стоматологічна академія

Головне завдання соціально-психологічної підготовки сімейного лікаря – здатність бачити і розв'язувати проблеми, пов'язані зі здоров'ям людей, у контексті конкретних ситуацій їхнього життя, з урахуванням особливостей міжособистісних стосунків, на основі розуміння всієї складності цих ситуацій і взаємин, розуміння індивідуальних особливостей пацієнтів і членів їхніх родин; спроможність визначати зміст тих чи інших подій і ситуацій і відповідним чином впливати на їхній перебіг.

Ключові слова: професійна освіта, сімейний лікар, компетентнісний підхід, соціально-педагогічна підготовка.

The main task of social and psychological training of family doctor is ability to find and solve problems that are connected with people's health in the context of concrete situations in their life, taking into account feature of the interpersonal relations, on the basis of understanding of all situations and relationships, understanding individual features of patients and their family members, abilities to define sense of these or those events and situations and to influence correspondingly in such a way on their course.

Keywords: professional education, family doctor, competency-based approach, social and pedagogical preparation.

Розвиток української медичної освіти спрямований на підвищення якості підготовки і рівня кваліфікації лікарів, що потребує нової методології організації освітнього процесу. Згідно з деклараціями Всесвітньої організації охорони здоров'я завданням медичної справи є всебічна турбота про людей та їхнє соціальне середовище. Тому професійна освіта сімейних лікарів має передбачати відповідну педагогічну підготовку.

Якість сучасної підготовки студентів медичного ЗВО залежить від багатьох факторів: професіоналізму викладачів, умов і забезпеченості навчального процесу, мотивації студентів, сучасних технологій навчання, системи контролю знань, мотивації педагогічної праці, організації навчально-дослідної роботи студентів.

Ми не тільки маємо наділяти майбутніх лікарів знаннями, а і виховувати в них особливий світогляд, що відповідає неординарним завданням майбутньої професії; формувати клінічне мислення, вчити застосовувати закони діалектики в практичній діяльності; критично сприймати реалії буття, давати їм власну оцінку; не приховувати своїх переконань, залишаючись при цьому принциповим. Такий підхід зумовлює підготовку майбутнього лікаря, яка полягає у визнанні особистості людини як вищої соціальної цінності, повазі до її прав і свобод.

Актуальними стають проблеми переходу від традиційної моделі вищої медичної освіти, в якій переважали інформаційно-накопичувальні принципи, до особистісно-орієнтованої моделі, яка формує в майбутнього лікаря здатність до вирішення нестереотипних професійних завдань, до творчого мислення, що дозволяють реалізувати гуманістичний принцип: лікувати хворого, а не хворобу.

Особливу роль у становленні системи медичної освіти відіграє значущість толерантності як професійної компетентності.

Питанням удосконалення медичної освіти і підготовки медичних працівників приділяється постійна увага: визначено кваліфікаційні вимоги до фахівців медичного профілю.

Головним завданням соціально-психологічної підготовки сімейного лікаря є здатність бачити і розв'язувати проблеми, пов'язані зі здоров'ям людей, у контексті конкретних ситуацій їхнього життя, з урахуванням особливостей міжособистісних стосунків, на основі розуміння всієї складності цих ситуацій і взаємин, індивідуальних особливостей пацієнтів і членів їхніх родин; спроможність визначати зміст тих чи інших подій і ситуацій та відповідним чином впливати на їхній перебіг [4, с.55]. Ефективність роботи сімейних лікарів, яким доводиться працювати в напружених соціально-психологічних ситуаціях, залежить від рівня їхньої психолого-педагогічної підготовки, сформованості знань про психологічні особливості розвитку пацієнтів різних вікових груп. Тому важливі не лише знання, а й навички налагодження контактів, взаємодії та співпраці з пацієнтами різного віку і з колегами з метою визначення правильного діагнозу й ефективного лікування хворих.

Компетентнісний підхід передбачає спрямованість освітнього процесу на формування професійної компетентності майбутнього фахівця як інтегрованої характеристики, що охоплює знання, вміння, навички, особистісні якості, досвід діяльності й моделі поведінки, які має опанувати студент у процесі професійної підготовки для подальшої успішної діяльності. Формування професійної компетентності не лише забезпечить якісне вирішення професійних завдань, а й сприятиме самоорганізації особистості та діяльності фахівця, виявленню й розвитку його

творчого потенціалу [3, с. 77].

У «Положенні про лікаря загальної практики – сімейного лікаря» серед його професійних завдань і обов'язків привертають увагу такі: проводить комплекс профілактичних, діагностично-лікувальних і реабілітаційних заходів для всіх вікових груп, стосовно всіх видів захворювань і ушкоджень відповідно до кваліфікаційної характеристики фахівця за спеціальністю «Загальна практика (сімейна медицина)»; надає термінову медичну допомогу у випадку невідкладних станів і травматичних ушкоджень; сприяє вирішенню медико-соціальних проблем сім'ї; проводить санітарно-освітню роботу з виховання населення щодо формування, збереження і зміцнення здоров'я членів сім'ї, само- і взаємодопомоги; надає консультативну допомогу родинам із питань планування сім'ї, етики, психології, гігієни, соціальних аспектів сімейного життя, виховання дітей, їхньої підготовки до дитячих дошкільних закладів, шкіл і профорієнтації, веде «школу батьків»; веде активну роботу щодо поширення медичних знань серед населення, пропаганди здорового способу життя, запобігання захворюванням; дотримується принципів медичної деонтології [1].

Аналіз професійної діяльності сімейних лікарів переконує, що забезпечення їхньої педагогічної підготовки має спиратися на принципи деонтології, які відображають сукупність етичних норм, необхідних для виконання ними своїх професійних обов'язків [2, с.139]. Домінантою лікувально-профілактичного процесу є взаємодія сімейного лікаря з пацієнтом, членами його родини. Від того, на яких засадах вона побудована, залежить успіх запобігання, виявлення та лікування патологій і хвороб. Отже, деонтологічні принципи поширюються не лише на стосунки «лікар – хворий», а й на стосунки «лікар – родичі пацієнта», «лікар – колеги». Їх реалізація в педагогічній підготовці майбутніх сімейних лікарів не лише забезпечить належне виконання професійно-педагогічної діяльності, а й сприятиме гуманізації медичної галузі, підвищенню престижу лікарської професії та суттєво зменшить прояви неякісного медичного обслуговування населення.

Отже, викладені положення свідчать про те, що суспільна значущість роботи медичних працівників, відповідальність, складність і багатоаспектність їхніх професійних обов'язків вимагають від них не лише високого рівня професійної підготовки, фундаментальних знань теорії та практики медицини, оволодіння навичками, тактикою, відповідними методами і прийомами лікарської діяльності, а й передбачають володіння знаннями, вміннями і навичками, спрямованими на налагодження довірливих взаємин із пацієнтом і співпраці з ним, його близькими й родичами; сприяння усвідомленню й реалізації відповідального ставлення пацієнта до процесу обстеження і лікування, профілактики загострення хвороби тощо; викладення інформації доступною, зрозумілою для пацієнта мовою, з урахуванням його стану, особливостей і культурного рівня, що забезпечить найкраще надання медичної допомоги.

Список використаної літератури

1. Примірне положення про лікаря загальної практики — сімейного лікаря : Додаток 1 до наказу МОЗ України від 23.02.2001 № 72. [Електронний ресурс] — Режим доступу <http://www.uazakon.com/document/spart33/inx33852.htm>.
2. Деонтологія і етика в клінічній практиці : навчальний посібник/[Ю.М. Казаков, С.І. Треумова, В.П. Боряк та ін.]. –Полтава :Техсервіс, 2015. – 264 с.
3. Руденко Л. А. Формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах : монографія / Лариса Анатоліївна Руденко. — Львів : Піраміда, 2015. — 343 с.
4. Тимофієва М.П. Особливості професійної та особистісної позицій сімейного лікаря // Сучасні наукові дослідження – 2006 : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. Т. 12. – Медицина. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2006. – С. 55–57.

БАЗОВІ СКЛАДОВІ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ В АСПЕКТІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ОРТОДОНТІЯ»

Трофименко М. В., Ляховська А. В.

Українська медична стоматологічна академія

В аспекті викладання предмета «Ортодонтія» необхідною складовою формування високопрофесійного лікаря-стоматолога є засвоєння інформації у форматі «активний компетентнісний блок», що ґрунтується на всебічності базових знань та вмінь і включає здатність виконувати різні за спрямованістю та рівнем складності професійні маніпуляції.

Ключові слова: медична освіта, ортодонтія, активний компетентнісний блок.

In the aspect of teaching the subject "Orthodontics" the necessary component of the formation of a highly professional dentist is the mastering of the information in a format "active competency unit", based on the whole base of knowledge and skills and includes the ability to perform different professional manipulation.

Keywords: medical education, orthodontics, active competency unit.

Сучасне прогресивне суспільство потребує підготовки не лише високопрофесійного фахівця стоматологічного профілю, а й особистості, яка прагне до постійного самовдосконалення, мобільна і може адаптуватися до будь-яких соціальних умов. Тому одним із пріоритетних завдань фахової підготовки у вищій школі стало забезпечення майбутнього спеціаліста всіма необхідними вміннями, навичками й особистісними характеристиками, аби він відповідав новим професійним стандартам, володів необхідними компетентностями для підтримки конкурентоспроможності на ринку праці [2-4]. Виконання таких завдань можливе за рахунок розвитку не лише особистісного потенціалу, а й професійної реалізації майбутнього лікаря [4; 6]. Підґрунтям такого синтезу можливостей стає всебічність базових знань і вмінь. Саме вони з часом сформують так званий «активний компетентнісний блок», що передбачає здатність виконувати різні за спрямованістю і рівнем складності професійні маніпуляції, які ґрунтуються на аналізі причинно-наслідкових зв'язків у кожному конкретному